

UCHWAŁA NR. 112/1308/12

ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO

z dnia 29 maja 2012 r.

zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Planu Ewaluacji
Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013

Na podstawie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590 z późn. zm.), oraz art. 26 ust. 1 pkt. 12 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r., Nr 84, poz. 712, z późn. zm.) oraz art. 48 ust. 1 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999, uchwala się, co następuje:

§ 1. Załącznik nr 1 do uchwały Nr 93/561/2008 Zarządu Województwa Lubuskiego dnia 26 lutego 2008 r. w sprawie przyjęcia Planu Ewaluacji Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007 – 2013 otrzymuje brzmienie jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Lubuskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA
fm
Elżbieta Polak

Skierowałam do dowódcy z projektem uchwały

ZASTĘPCA DYREKTORA DEPARTAMENTU
LUBUSKIEGO REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO

Katarzyna Drożdżak

Załącznik
do Uchwały nr...*112/1308/12*.....
Zarządu Województwa Lubuskiego
z dnia ...*28*...*maja*..... 2012 r.

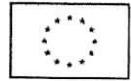

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Lubuskie
Warte zachodu

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Plan ewaluacji Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013

wersja 3.

**Zarząd Województwa Lubuskiego
Zielona Góra, maj 2012**

Spis treści:

I. Wprowadzenie	3
II. Charakterystyka Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013	5
III. Główne kierunki działań związanych z ewaluacją LRPO w okresie 2007-2013	9
3.1 Realizacja ewaluacji Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013	9
3.1.1 Ocena wpływu LRPO 2007-2013 na rozwój społeczno-ekonomiczny Lubuskiego, w tym na obszarach wiejskich	9
3.1.2 Ocena zgodności i wpływu LRPO 2007-2013 na realizację zasady zrównoważonego rozwoju	11
3.1.3 Ocena wpływu LRPO 2007-2013 na rozwój potencjału turystycznego województwa lubuskiego	12
3.2 Rozwój kultury ewaluacyjnej wśród instytucji zaangażowanych w realizację Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013	13
3.2.1 Budowa systemu i koordynacja procesu ewaluacji LRPO 2007-2013	13
3.2.2 Rozpowszechnianie wiedzy i informacji na temat ewaluacji	14
3.2.3 Współpraca z podmiotami zewnętrznymi	14
3.2.4 Rozwój metodologii badań ewaluacyjnych	15
IV. Organizacja systemu ewaluacji LRPO na lata 2007-2013	16
4.1 Zadania Wydziału programowania strategicznego w zakresie ewaluacji LRPO	16
4.2 Przygotowanie Planu ewaluacji LRPO na lata 2007-2013	17
4.3 Sprawozdawczość w ramach ewaluacji LRPO	18
4.4 Organizacja procesu ewaluacji LRPO	19
4.5 Publikacja wyników badań ewaluacyjnych	20
V. Źródła finansowania działań związanych z ewaluacją	21

I. Wprowadzenie

Zgodnie z *Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999* państwa członkowskie zobowiązane zostały do przeprowadzania ewaluacji pomocy finansowanej z funduszy strukturalnych UE.

Ewaluacja jest definiowana jako osąd (ocena) wartości interwencji publicznej dokonany przy uwzględnieniu odpowiednich kryteriów (skuteczności, efektywności, użyteczności, trafności oraz trwałości) i standardów. Osąd dotyczy zwykle potrzeb, jakie muszą być zaspokojone w wyniku interwencji oraz osiągniętych efektów. Ewaluacja oparta jest na specjalnie w tym celu zebranych i zinterpretowanych informacjach za pomocą odpowiedniej metodologii.

Zgodnie z *Rozporządzeniem Rady nr 1083/2006* ewaluacja ma na celu poprawę: „jakości, skuteczności i spójności pomocy funduszy oraz strategii i realizacji programów operacyjnych w odniesieniu do konkretnych problemów strukturalnych dotyczących dane państwa członkowskie i regiony, z jednoczesnym uwzględnieniem celu w postaci trwałego rozwoju i właściwego prawodawstwa wspólnotowego dotyczącego oddziaływania na środowisko oraz strategicznej oceny oddziaływania na środowisko”.

Ewaluacja w okresie programowania 2007-2013 będzie pełniła istotną rolę w procesie kształtowania przyszłej polityki spójności Unii Europejskiej. Wyniki ewaluacji w okresie 2007-2013 stanowiąc będą kluczowe źródło argumentów podczas dyskusji nad budżetem UE w okresie po roku 2013, będąc uzasadnieniem dla kontynuacji lub zmiany modelu polityki spójności UE. Ze względu na kryterium celu ewaluacji w okresie programowania 2007 - 2013 wyróżnia się:

- ewaluacje strategiczne (których celem będzie ocena i analiza ewolucji Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007 – 2013 (LRPO) w odniesieniu do osiągnięcia celów Programu);
- ewaluacje operacyjne (których celem będzie wspieranie procesu monitorowania LRPO).

Ewaluacje strategiczne dotyczyć będą głównie analizy i oceny interwencji na poziomie celów strategicznych. Przedmiotem ewaluacji strategicznych będzie analiza i ocena trafności ogólnych kierunków interwencji wyznaczonych na etapie programowania. Jednym z istotnych aspektów ewaluacji strategicznej będzie weryfikacja przyjętej strategii w odniesieniu do aktualnej i przewidywanej sytuacji społeczno – ekonomicznej.

Ewaluacje operacyjne powiązane będą ściśle z procesem zarządzania i monitorowania LRPO. Celem ewaluacji operacyjnych jest wsparcie instytucji odpowiedzialnych za realizację LRPO w zakresie osiągania założonych celów operacyjnych poprzez dostarczanie użytecznych wniosków i rekomendacji. Zgodnie z *Rozporządzeniem 1083/2006* ewaluacje operacyjne będą przeprowadzane w szczególności w przypadku, gdy monitorowanie ujawniło znaczące odchylenia od założonych pierwotnie celów oraz gdy składane są wnioski o dokonanie przeglądu programu operacyjnego lub jego części.

Ze względu na moment przeprowadzania ewaluacji w okresie programowania 2007-2013 wyróżnia się:

- ewaluację *ex ante* (przed rozpoczęciem realizacji LRPO),
- ewaluację *on-going* (w trakcie realizacji LRPO),

- ewaluację *ex post* (po zakończeniu realizacji LRPO).

Proces ewaluacji *ex ante* Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO) i Programów Operacyjnych (PO) na lata 2007 - 2013 zakończony został w roku 2006. Wyniki ewaluacji *ex-ante* NSRO i PO wykonanych przez ewaluatorów zewnętrznych zostały uwzględnione w ostatecznej wersji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013 oraz poszczególnych Programów Operacyjnych.

Ewaluacji *ex post* dokonuje Komisja Europejska (KE) we współpracy z państwami członkowskimi i Instytucjami Zarządzającymi (IZ).

W związku z powyższym niniejszy *Plan* koncentruje się głównie na ewaluacji *on-going* (bieżącej). Ewaluacja *on - going* jest procesem mającym na celu lepsze zrozumienie bieżących efektów interwencji oraz sformułowanie rekomendacji użytecznych z punktu widzenia wdrażania programu.

Zgodnie z zapisami art. 48 ust. 1 ww. rozporządzenia, działania ewaluacyjne mogą zostać zawarte w *Planie ewaluacji*. Szczegółowe wytyczne dotyczące opracowywania *Planów ewaluacji* zostały określone przez Komisję Europejską w dokumencie roboczym (*The New Programming Period 2007-2013. Indicative Guidelines on Evaluation Methods: Evaluation During the Programming Period, Working Paper No. 5.*¹

Celem Planu ewaluacji Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 jest wskazanie ogólnych kierunków działań w zakresie ewaluacji na poziomie LRPO w okresie programowania 2007-2013.

Uszczegółowieniem *Planu ewaluacji LRPO* będą *Okresowe plany ewaluacji LRPO* (sporządzane w terminie do 31 października danego roku), które zawierać będą działania związane z ewaluacją LRPO planowane do realizacji w roku następnym.

Plan ewaluacji LRPO składa się z następujących głównych elementów:

- ogólnej charakterystyki *Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013*,
- ogólnych kierunków działań związanych z ewaluacją: wskazanie głównych orientacji strategicznych, w tym w szczególności określenie głównych strategicznych obszarów tematycznych, które poddane zostaną ewaluacji w okresie programowania 2007-2013,
- opisu organizacji systemu ewaluacji *Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013*.

¹ Dokument dostępny na stronie:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2007/working/wd5_ongoing_en.pdf

II. Charakterystyka Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013

Lubuski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013 to dokument będący instrumentem pozwalającym na realizację strategicznych założeń rozwoju województwa poprzez ich dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w ramach budżetu Wspólnoty na lata 2007-2013.

Głównym celem Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego jest stworzenie warunków wzrostu konkurencyjności województwa poprzez wykorzystanie regionalnego potencjału endogenicznego oraz przeciwdziałanie marginalizacji zagrożonych obszarów, w tym obszarów wiejskich, przy racjonalnym gospodarowaniu zasobami i dążeniu do zapewnienia większej spójności województwa.

Celami szczegółowymi LRPO 2007-2013 są:

- rozwój cywilizacyjny i wzrost konkurencyjności regionu przede wszystkim poprzez inwestycje w projekty infrastrukturalne o dużej wartości dodanej,
- rozwój gospodarczy województwa poprzez zintegrowanie działań dla tworzenia warunków sprzyjających wzrostowi inwestycji na poziomie regionalnym i lokalnym, prowadzących do wzrostu zatrudnienia,
- utrzymanie wysokich standardów ekologicznych przez poprawę funkcjonowania infrastruktury ochrony środowiska przyrodniczego,
- stworzenie atrakcyjnych i bezpiecznych warunków życia w województwie lubuskim poprzez poprawę jakości i dostępności usług edukacyjnych oraz zdrowotnych oraz znoszenie dysproporcji między dynamicznymi centrami wzrostu, a terenami marginalizowanymi, w tym rozwój obszarów wiejskich,
- wzrost znaczenia turystyki i kultury jako czynnika stymulującego rozwój gospodarczy i społeczny województwa przez rozwój regionalnej oferty turystycznej oraz wykorzystanie potencjału kultury.

Założenia realizacji tak określonego celu głównego, celów szczegółowych oraz założenia zaktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego pozwalają wyznaczyć priorytetowe obszary realizacji LRPO.

Priorytety Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego:

1. Rozwój infrastruktury wzmacniającej konkurencyjność regionu.
2. Stymulowanie wzrostu inwestycji w przedsiębiorstwach i wzmocnienie potencjału innowacyjnego.
3. Ochrona i zarządzanie zasobami środowiska przyrodniczego.
4. Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej.
5. Rozwój i modernizacja infrastruktury turystycznej i kulturowej.
6. Pomoc techniczna.

Wymienione powyżej cele mierzone będą za pomocą wskaźników realizacji zaprezentowanych w tabeli 1. i 2.

Tabela 1. Wskaźniki realizacji celów LRPO 2007 - 2013

Wskaźnik	Jednostka miary	Przekrój terytorialny (NTS)	Wartość docelowa 2013	Częstotliwość pomiaru	Źródło danych
Wpływ realizacji LRPO na wzrost PKB ²	punkty procentowe	NTS 2,	3, 70	2013, 2015	Model HERMIN
Wpływ realizacji LRPO na zmianę stopy bezrobocia	punkty procentowe	NTS 2,	- 0,64	2013, 2015	Model HERMIN
Liczba utworzonych miejsc pracy (netto) ogółem ³ , w tym: na obszarach wiejskich	szt.		3 220 650	2013, 2015	Model HERMIN
Liczba utworzonych miejsc pracy (brutto) ogółem, w tym: na obszarach wiejskich	szt.	NTS 2	1200 250	corocznie	Monitoring LRPO
objęte przez kobiety	szt.		600	corocznie	Monitoring LRPO
objęte przez mężczyzn	szt.		600	corocznie	Monitoring LRPO

Tabela 2. Wskaźniki oddziaływania realizacji LRPO 2007 - 2013

Dziedzina	Wskaźnik	Wartość bazowa (2004)	Wartość prognozowane (2013)	Źródło danych
Konkurencyjność	PKB na 1 mieszkańca [%]:w relacji do Polska =100	89,5	95	GUS, Eurostat
Potencjal endogeniczny	Udział osób z wyższym wykształceniem w ludności w wieku 15 lat i więcej [w %] ⁴	2,2	5,0	GUS
	Podmioty gospodarcze zarejestrowane w REGON na 10 tys. ludności	106,6	150	GUS
Spójność	Stopa bezrobocia [%]w relacji do: Polska = 100	130,7	110,0	GUS, Eurostat

² Wpływ realizacji programu na zmianę PKB - oznacza zmianę w poziomie PKB liczonego w cenach rynkowych stałych (w %) - różnica pomiędzy scenariuszami "z RPO" i "bez RPO". Oszacowane na podstawie modelu HERMIN wartości docelowe pokazują skumulowany wpływ RPO w 2013. Oszacowania modelu HERMIN bazują na założeniu określonego rozkładu płatności w RPO, według którego największe płatności są realizowane w roku 2013, natomiast w latach 2014 - 2015 następuje ich znaczący spadek."

³ Utworzone miejsca pracy (netto) - oznaczają liczbę dodatkowo pracujących ogółem w efekcie wdrożenia RPO - różnica pomiędzy scenariuszami "z RPO" i "bez RPO". Oszacowane na podstawie modelu HERMIN wartości docelowe pokazują stan na koniec 2013 roku nie są to wielkości skumulowane.

⁴ Dane NSP z 2002 r.

	Wskaźnik zatrudnienia wg BAEL [%] w relacji do: Polska = 100	98,7	99,0	GUS, Eurostat
--	--	------	------	---------------

Wsparcie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego stanowi ogromną szansę dla rozwoju województwa lubuskiego. Realizacja LRPO ma na celu przyczynić się do wzrostu konkurencyjności regionu w kraju i w Europie. Ambicją województwa lubuskiego jest osiągnięcie w roku 2013, m.in. dzięki interwencji Funduszy Strukturalnych w latach 2007-2013, poziomu PKB na jednego mieszkańca w wysokości około 53% średniej dla krajów Wspólnoty.

Pierwotnie na realizację LRPO zaangażowanych zostało 589 140 620 euro. Na kwotę tę składało się 439 173 096 euro z EFRR, 77 501 139 euro krajowego wkładu publicznego, który został oszacowany na poziomie minimalnym – 15% oraz 72 466 386 euro wkładu prywatnego.

Środki EFRR przeznaczone na realizację celów Strategii Lizbońskiej (*earmarking*) w LRPO wynosiły łącznie 195 895 439,81 euro, co stanowiło 37,25% ogółu środków EFRR przeznaczonych na realizację LRPO.

W związku z efektywną i sprawną realizacją Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007 – 2013 Województwo Lubuskie otrzymało dodatkowe środki na realizację Programu. Środki pochodzą z krajowej rezerwy wykonania utworzonej na mocy art. 50 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 - w wysokości 51 202 931 Euro oraz dostosowania technicznego - w wysokości 3 979 071 Euro. Dodatkowe środki zostały włączone do alokacji LRPO 2007 – 2013.

Wobec powyższego ogółem na realizację LRPO zaangażowanych zostanie 654 060 622 euro. Na kwotę tę składa się 494 355 098,00 euro z EFRR, 87 239 138 euro krajowego wkładu publicznego, który został oszacowany na poziomie minimalnym – 15% oraz 72 466 386 euro wkładu prywatnego.

Środki EFRR przeznaczone na realizację celów Strategii Lizbońskiej (*earmarking*) w LRPO wyniosą łącznie 198 593 886 euro, co stanowi 40,17% ogółu środków EFRR przeznaczonych na realizację LRPO.

Ze względu na charakter województwa oraz liczbę ludności zamieszkująca obszary wiejskie (prawie 36% ludności województwa) wstępnie założono, że około 34% środków alokacji EFRR w ramach LRPO na lata 2007-2013 będzie przekazane na dofinansowanie projektów realizowanych na obszarach wiejskich.

Plan finansowy Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007 – 2013 przedstawia tabela 3. i 4.

Tabela 3. Tabela finansowa alokacji EFRR i FS dla LRPO w podziale na lata (euro)

	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego/Europejski Fundusz Społeczny	Fundusz Spójności	Ogółem
	1	2	3=1+2
2007.	61 566 274	-	61 566 274
2008.	63 007 965	-	63 007 965
2009.	64 440 163	-	64 440 163
2010.	63 599 522	-	63 599 522
2011.	73 978 865	-	73 978 865
2012.	83 069 730	-	83 069 730

2013.	84 692 579	-	84 692 579
2007-2013.	494 355 098	-	494 355 098

Tabela 4. Tabela finansowa dla LRPO w podziale na priorytety oraz źródła finansowania (euro)

	Wkład wspólnotowy	Wkład Krajowy			Ogółem wkład publiczny	Wskaźnik wkładu funduszy UE	Dla celów informacyjnych	
		Ogółem wkład krajowy	Krajowy wkład publiczny	Wkład prywatny			Pożyczki EBI	Inne finansowanie
	1	2=3+4	3	4	5=1+3	6=1/5	7	8
Priorytet 1	166 113 510	29 314 149	29 314 149	-	195 427 659	85,00%		2 917 647
Priorytet 2	112 740 472	19 895 378	19 895 378	-	132 635 850	85,00%		58 542 857
Priorytet 3	80 460 421	14 198 898	14 198 898	-	94 659 319	85,00%		4 605 882
Priorytet 4	85 092 874	15 016 390	15 016 390	-	100 109 264	85,00%		3 700 000
Priorytet 5	35 745 986	6 308 116	6 308 116	-	42 054 102	85,00%		2 700 000
Priorytet 6	14 201 835	2 506 207	2 506 207	-	16 708 042	85,00%		0,00
Ogółem	494 355 098	87 239 138	87 239 138	-	581 594 236	85,00%		72 466 386

III. Główne kierunki działań związanych z ewaluacją LRPO w okresie 2007-2013

Głównym celem realizacji działań związanych z ewaluacją LRPO w okresie 2007-2013, zaprezentowanych w niniejszym Planie ewaluacji LRPO, jest systematyczna poprawa skuteczności i efektywności realizacji polityki spójności poprzez bieżącą ewaluację wdrażania i oddziaływania jej instrumentów, czyli LRPO 2007-2013 oraz zwiększanie potencjału administracji publicznej poprzez rozwój kultury pracy zorientowanej na wyniki.

Wymieniony powyżej cel główny osiągnąć będzie poprzez realizację działań w ramach dwóch orientacji strategicznych:

- I. Realizacja ewaluacji Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013,
- II. Rozwój kultury ewaluacyjnej wśród instytucji zaangażowanych w realizację Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013.

3.1 Realizacja ewaluacji Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013

W ramach orientacji strategicznej *I. Realizacja ewaluacji Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 realizowane* będą następujące działania ewaluacyjne:

3.1.1 Ocena wpływu LRPO 2007-2013 na rozwój społeczno-ekonomiczny Lubuskiego, w tym na obszarach wiejskich

Celem niniejszego działania będzie kompleksowa ocena oddziaływania LRPO na gospodarkę w regionie poprzez analizę wpływu Programu na wzrost gospodarczy oraz zwiększenie zatrudnienia. Badania ewaluacyjne w ww. zakresie koncentrować się będą na zagadnieniach dotyczących oceny wpływu LRPO na tempo wzrostu PKB, poziom PKB *per capita*, zmniejszanie rozbieżności w poziomie PKB *per capita*, wzrost i strukturę zatrudnienia, tworzenie nowych miejsc pracy, wydajność pracy, poziom inwestycji, napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych oraz energochłonność gospodarki.

Jednym z najważniejszych obszarów oddziaływania LRPO jest wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach zdegradowanych i obszarach wiejskich. W związku z tym, przedmiotem ewaluacji w ramach niniejszego obszaru będzie ocena wpływu na zmniejszanie marginalizacji i peryferyzacji tych obszarów. Ewaluacji podlegać będą procesy zmniejszania dysproporcji rozwojowych na poziomie kraju oraz w stosunku do innych regionów UE, obszarów problemowych. Ewaluacji w tym zakresie podlegać będą procesy budowy powiązań komunikacyjnych i teleinformatycznych, a także gospodarczych, usługowych i kulturalnych.

Ponadto w ramach niniejszego obszaru tematycznego ocenie podlegać będzie również realizacja podstawowych zasad, które przyświecają realizacji LRPO. Ocenie podlegać będą następujące zasady: równości szans, dodatkowości, komplementarności i spójności z innymi politykami wspólnotowymi (w tym m.in. ze Wspólną Polityką Rolną i Wspólną Polityką Rybacką), koordynacji, oceny, programowania, społeczeństwa obywatelskiego, subsydiarności. W ramach niniejszego obszaru

tematycznego ocenie poddawany będzie również wpływ LRPO na realizację celów Strategii Lizbońskiej.

- ❖ Jednym z instrumentów ww. badań ewaluacyjnych będzie ocena makroekonomiczna realizacji LRPO dokonywana przy wykorzystaniu modeli ekonometrycznych.
- ❖ Poziom wpływ Programu na osiągnięcie zamierzonych rezultatów będzie mierzony w oparciu o realizację następujących celów szczegółowych LRPO:
 - rozwój cywilizacyjny i wzrost konkurencyjności regionu przede wszystkim poprzez inwestycje w projekty infrastrukturalne o dużej wartości dodanej,
 - rozwój gospodarczy województwa poprzez zintegrowanie działań dla tworzenia warunków sprzyjających wzrostowi inwestycji na poziomie regionalnym i lokalnym, prowadzących do wzrostu zatrudnienia,
 - stworzenie atrakcyjnych i bezpiecznych warunków życia w województwie lubuskim poprzez poprawę jakości i dostępności usług edukacyjnych oraz zdrowotnych oraz znoszenie dysproporcji między dynamicznymi centrami wzrostu, a terenami marginalizowanymi, w tym rozwój obszarów wiejskich.

Ewaluacji poddawany będzie wpływ rozwoju i modernizacji infrastruktury technicznej i społecznej w ramach LRPO na rozwój społeczno-ekonomiczny Lubuskiego, w tym w szczególności wpływ na zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej regionu. Badania ewaluacyjne w obszarze infrastruktury koncentrować się będą na zagadnieniach dotyczących oceny interwencji w zakresie infrastruktury transportowej, społecznej oraz energetycznej. Poziom oddziaływania na sytuację na rynku pracy oraz rozwój przedsiębiorczości w głównej mierze będzie dotyczył rozwoju innowacyjności produktowej, procesowej i organizacyjnej przedsiębiorstw oraz całej gospodarki. Badaniu podlegać będą instrumenty ekonomiczno-finansowe bezpośrednio wspierające przedsiębiorstwa oraz instrumenty służące rozwojowi instytucjonalnego otoczenia biznesu sprzyjającego podniesieniu konkurencyjności i innowacyjności. Istotnymi aspektami, na których skoncentrowane będą działania ewaluacyjne są zagadnienia związane z procesami badań i rozwoju (B+R) oraz rozwojem społeczeństwa informacyjnego.

Głównymi kryteriami oceny będzie skuteczność, efektywność, trafność, użyteczność i trwałość ww. interwencji w zakresie realizacji celów polityki spójności wyznaczonych w ramach strategii rozwoju województwa lubuskiego, określonej w LRPO: zapewnienie przestrzennej, gospodarczej i społecznej spójności regionu; podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zwiększenie potencjału innowacyjnego nauki oraz informatyzacja społeczeństwa; rozwój przedsiębiorczości, oraz działania mające na celu podniesienie poziomu technologicznego przedsiębiorstw i ich innowacyjności dzięki współpracy z nauką.

3.1.2 Ocena zgodności i wpływu LRPO 2007-2013 na realizację zasady zrównoważonego rozwoju

W ramach niniejszego obszaru tematycznego ocenie podlegać będzie zasada zrównoważonego rozwoju, a w szczególności wpływ realizacji LRPO na stan środowiska przyrodniczego.

Województwo ma stosunkowo mało zanieczyszczone środowisko i dysponuje atrakcyjnymi zasobami przyrodniczymi. Utrzymanie wysokich standardów ekologicznych wymaga rozbudzania świadomości ekologicznej i upowszechniania zachowań chroniących i wzbogacających środowisko naturalne i dziedzictwo kulturowe. Zasoby środowiska naturalnego i kulturowego mogą stać się jednym z ważnych czynników rozwoju społeczno – gospodarczego.

Ze względu na społeczno-administracyjny charakter województwa niezwykle istotne jest również wskazanie społecznego aspektu zasady zrównoważonego rozwoju, zwłaszcza w kontekście dysproporcji między dynamicznymi obszarami wzrostu (miastami), a obszarami marginalizowanymi (obszary wiejskie). Ten obszar ewaluacji będzie korespondował z efektami wdrażania PROW 2007-2013 na obszarach wiejskich.

- ❖ Jednym z głównych instrumentów tego obszaru ewaluacji będzie badanie w jakiej mierze realizacja LRPO wpływa na jakość środowiska naturalnego poprzez m.in. ograniczanie szkodliwego wpływu produkcji i konsumpcji na stan środowiska i ochronę zasobów przyrodniczych, w tym zapobieganie powodziom, dostosowywanie się do zmian klimatycznych i stopień ich łagodzenia. Racjonalne wykorzystanie zasobów leśnych i poszerzanie obszarów o wysokich walorach przyrodniczych oraz wdrażanie europejskich norm ochrony środowiska, a także zgodność z postanowieniami dyrektyw oceny oddziaływania na środowisko, siedliskowej i ptasiej.

Ewaluacji poddawany będzie wpływ rozwoju i modernizacji na dostępność usług medycznych, edukacyjnych i opieki nad dziećmi na obszarach wiejskich. Istotny będzie również poziom rozwoju przedsiębiorczości oraz dostępu do infrastruktury teleinformatycznej.

- ❖ Poziom wpływ Programu na osiągnięcie zamierzonych rezultatów będzie mierzony w oparciu o realizację następujących celów szczegółowych LRPO:
 - utrzymanie wysokich standardów ekologicznych przez poprawę funkcjonowania infrastruktury ochrony środowiska przyrodniczego,
 - znoszenie dysproporcji między dynamicznymi centrami wzrostu, a terenami marginalizowanymi, w tym rozwój obszarów wiejskich.

Głównymi kryteriami oceny będzie skuteczność, efektywność, trafność, użyteczność i trwałość ww. interwencji w zakresie realizacji celów polityki spójności wyznaczonych w ramach strategii rozwoju województwa lubuskiego, określonej w LRPO: efektywne, prorozwojowe wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego; zapewnienie przestrzennej, gospodarczej i społecznej spójności regionu; informatyzacja społeczeństwa.

3.1.3 Ocena wpływu LRPO 2007-2013 na rozwój potencjału turystycznego województwa lubuskiego

Ze względu na ogromny potencjał turystyczny regionu, dotąd nie wykorzystywany, w ramach niniejszego obszaru, ewaluacji podlegał będzie wzrost znaczenia turystyki i kultury jako czynnika stymulującego rozwój gospodarczy i społeczny województwa przez rozwój regionalnej oferty turystycznej oraz wykorzystanie potencjału kultury.

Istotnym warunkiem osiągnięcia spójności społeczno-gospodarczej regionu, a w konsekwencji sukcesu gospodarczego jest podniesienie jakości infrastruktury kulturowej, turystycznej i sportowej. Województwo lubuskie ma stosunkowo mało zanieczyszczone środowisko i dysponuje atrakcyjnymi zasobami przyrodniczymi oraz historyczno-kulturowymi. Działania w obszarze kultury, turystyki i sportu są ważnym elementem tworzenia regionu atrakcyjnego turystycznie. Niezbędnym warunkiem ich skuteczności jest podniesienie stanu technicznego infrastruktury kulturowej, turystycznej i sportowej, a realizacja inwestycji powinna odbywać się na zasadzie spójnych i komplementarnych wobec siebie przedsięwzięć, które w efekcie doprowadzą do powstania atrakcyjnego produktu turystycznego.

- ❖ Jednym z głównych instrumentów ww. badań ewaluacyjnych będzie ocena wpływu realizacji Programu na zwiększenie dostępności obiektów turystycznych i kulturalnych dla potencjalnych turystów oraz mieszkańców.

Ewaluacji podlegała będzie poprawa jakości i dostępności infrastruktury turystycznej, kulturowej i sportowej w województwie, wzmocnienie potencjału turystycznego regionu oraz wspieranie rozwoju produktów turystycznych regionu. Ocenie podlegała będzie efektywność działań w obszarze kultury, turystyki i sportu – wzmocnianie funkcji turystycznych obiektów zabytkowych, budowę i rozbudowę publicznej infrastruktury kulturalnej, gastronomicznej, noclegowej i sportowej wraz z wyposażeniem, jak również wyraźne oddziaływanie gospodarcze.

- ❖ Poziom wpływ Programu na osiągnięcie zamierzonych rezultatów będzie mierzony w oparciu o realizację następującego celu szczegółowego LRPO:
 - wzrost znaczenia turystyki i kultury jako czynnika stymulującego rozwój gospodarczy i społeczny województwa przez rozwój regionalnej oferty turystycznej oraz wykorzystanie potencjału kultury.

Głównymi kryteriami oceny będzie skuteczność, efektywność, trafność, użyteczność i trwałość ww. interwencji w zakresie realizacji celów polityki spójności wyznaczonych w ramach strategii rozwoju województwa lubuskiego, określonej w LRPO: efektywne, prorozwojowe wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego, przede wszystkim potencjału regionu dla rozwoju turystyki oraz mające odniesienie do Lubuskiej Strategii Rozwoju Turystyki.

3.2 Rozwój kultury ewaluacyjnej wśród instytucji zaangażowanych w realizację Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013

3.2.1 Budowa systemu i koordynacja procesu ewaluacji LRPO 2007-2013

W ramach budowy systemu i koordynacji procesu ewaluacji w latach 2007-2013 podejmowane będą następujące główne działania:

- **Planowanie procesu ewaluacji LRPO**

Głównym instrumentem planowania procesu ewaluacji LRPO jest niniejszy dokument: *Plan ewaluacji Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013*. Ponadto komórka odpowiedzialna za ewaluację LRPO - Wydział programowania strategicznego (DFR I) w Departamencie Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego (DFR) sporządzać będzie Okresowe plany ewaluacji LRPO, które zawierać będą działania związane z ewaluacją LRPO przewidywane do realizacji w następnym roku.

Zasadniczym elementem Okresowych planów ewaluacji LRPO będzie lista ewaluacji planowanych do realizacji w roku następnym. Okresowe plany ewaluacji sporządzane będą do dnia 31 października każdego roku.

- **Monitoring realizacji Planu ewaluacji LRPO**

Na podstawie informacji rocznych w zakresie ewaluacji Krajowa Jednostka Oceny (KJO) we współpracy z IZ LRPO prowadzi będzie stały monitoring realizacji *Planów ewaluacji programów operacyjnych* oraz *Okresowych planów ewaluacji programów operacyjnych*.

Celem monitoringu realizacji Planów będzie lepsza koordynacja procesu ewaluacji na wszystkich poziomach wdrażania NSRO.

- **Współpraca w zakresie koordynacji procesu ewaluacji z Krajową Jednostką Oceny**

DFR I będzie prowadził ścisłą współpracę z KJO w celu koordynacji procesu ewaluacji realizowanego na różnych poziomach wdrażania. Współpraca realizowana będzie za pomocą dwóch głównych instrumentów:

1. Tematycznych Grup Sterujących powołanych w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego, których główną rolą będzie identyfikacja obszarów ewaluacji oraz inicjowanie i sterowanie badaniami ewaluacyjnymi na poziomie NSRO, w tym monitorowanie procesu wdrażania rekomendacji sformułowanych w wyniku przeprowadzonych ewaluacji,

2. Roboczej sieci współpracy w zakresie ewaluacji (wzorowanej na tzw. *Evaluation Network* organizowanej przez Komisję Europejską) - współpraca polegać będzie na stałej wymianie informacji pomiędzy KJO i Jednostkami Ewaluacyjnymi (dla LRPO – DFR I) na poziomie programów operacyjnych i instytucji koordynującej RPO oraz uczestnictwie przedstawicieli DFR I w organizowanych przez KJO spotkaniach roboczych. Współpraca w ramach *Evaluation Network* dotyczyć będzie w szczególności kwestii organizacyjnych i technicznych.

3.2.2 Rozpowszechnianie wiedzy i informacji na temat ewaluacji

W ramach orientacji strategicznej związanej z rozpowszechnianiem wiedzy i informacji na temat ewaluacji podejmowane będą następujące główne działania:

- **Organizacja spotkań prezentujących wyniki badań ewaluacyjnych**

W ramach rozpowszechniania wiedzy i informacji na temat ewaluacji DFR I organizować będzie cykliczne spotkania z udziałem przedstawicieli instytucji zaangażowanych w realizację procesu ewaluacji, w tym w szczególności przedstawicieli Instytucji Zarządzającej, Instytucji Pośredniczącej II stopnia (IP II), a także partnerów gospodarczych i społecznych oraz mediów, w celu prezentowania wyników poszczególnych badań ewaluacyjnych.

W trakcie spotkań prezentowane będą wyniki badań ewaluacyjnych przeprowadzanych na poziomie NSRO oraz LRPO.

- **Konferencje tematyczne w zakresie ewaluacji**

DFR I organizować będzie konferencje tematyczne poświęcone wybranym aspektom ewaluacji polityk publicznych i programów w zakresie rozwoju społeczno-ekonomicznego.

Do udziału w konferencjach zapraszani będą przedstawiciele instytucji zaangażowanych w realizację procesu ewaluacji LRPO, w tym w szczególności przedstawiciele IZ, IP II oraz krajowi i zagraniczni eksperci w zakresie ewaluacji, w tym przedstawiciele krajowych i zagranicznych ośrodków akademickich.

- **Szkolenia w zakresie ewaluacji organizowane dla Jednostek Ewaluacyjnych funkcjonujących w ramach poszczególnych programów operacyjnych**

DFR I uczestniczył będzie w szkoleniach organizowanych przez Krajową Jednostkę Oceny przeznaczonych dla osób bezpośrednio zaangażowanych w ewaluację w poszczególnych programach operacyjnych.

- **Publikacje materiałów w zakresie ewaluacji**

DFR I w ramach działalności promocyjno-informacyjnej wydawać będzie publikacje poświęcone ewaluacji LRPO. Treść publikacji powiązana będzie przede wszystkim z badaniami ewaluacyjnymi prowadzonymi przez KJO, a także inne instytucje zaangażowane w ewaluację NSRO oraz z konferencjami tematycznymi organizowanymi przez KJO. Publikacje wydawane będą w formie papierowej oraz elektronicznej (płyty CD).

- **Rozwój strony internetowej poświęconej ewaluacji**

DFR I kontynuować będzie prace nad rozwojem modułu strony internetowej LRPO (www.lrpo.lubuskie.pl) poświęconego ewaluacji LRPO. Celem DFR I będzie przekazywanie bieżących informacji na temat ewaluacji, w tym w szczególności w zakresie planowanych i przeprowadzanych badań ewaluacyjnych, a także gromadzenie i udostępnianie dokumentacji przydatnej w trakcie realizacji procesu ewaluacji. Na stronie zamieszczona zostanie ogólnie dostępna baza wszystkich ewaluacji (raportów ewaluacyjnych) przeprowadzanych na wszystkich poziomach wdrażania LRPO oraz NSRO.

3.2.3 Współpraca z podmiotami zewnętrznymi

- **Współpraca w zakresie ewaluacji**

W ramach podnoszenia jakości procesu ewaluacji LRPO, DFR I będzie prowadzić stałą współpracę z KE, KJO, Instytucją Koordynującą NSRO, Instytucją Koordynującą RPO oraz ekspertami zewnętrznymi, krajowymi i zagranicznymi, w tym w szczególności z przedstawicielami środowisk eksperckich. Celem współpracy polegającej na wymianie doświadczeń oraz doradztwie eksperckim

będzie stałe podnoszenie jakości procesu ewaluacji poprzez wypracowywanie standardów w zakresie zarządzania procesem ewaluacji i metodologii przeprowadzania badań ewaluacyjnych.

3.2.4 Rozwój metodologii badań ewaluacyjnych

DFR I podejmować będzie prace nad rozwojem metodologii badań ewaluacyjnych. Prace w tym zakresie koncentrować się będą m.in. na zagadnieniach związanych z:

- metodologią mierzenia efektów netto interwencji publicznych,
- metodologią konstruowania i mierzenie wartości wskaźników realizacji,
- metodami oceny jakości systemów wdrażania,
- metodologią oceny oddziaływania makroekonomicznego.

IV. Organizacja systemu ewaluacji LRPO na lata 2007-2013

W okresie programowania 2007-2013 ewaluacja będzie prowadzona głównie na dwóch poziomach wdrażania: ewaluacje dotyczące w szczególności kwestii horyzontalnych i przekrojowych oraz ewaluacje dotyczące kwestii specyficznych dla danego obszaru interwencji programu operacyjnego. Możliwe jest przeprowadzanie ewaluacji również na poziomie priorytetów, działań oraz projektów. Kwestie związane z realizacją ewentualnych ewaluacji na niższych poziomach wdrażania będą uregulowane w *Okresowych planach ewaluacji*.

Za przeprowadzanie ewaluacji na poziomie Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 i wypracowanie standardów oraz koordynację działań w zakresie ewaluacji prowadzonych w ramach poszczególnych priorytetów odpowiedzialny jest Wydział programowania strategicznego (DFR I) w Departamencie Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego, które wykonuje zadania przypisane Jednostce ewaluacyjnej w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubuskiego.

DFR I w trakcie realizacji procesu ewaluacji LRPO będzie współpracować z Instytucją Koordynującą NSRO, Instytucjami Zarządzającymi Programami Operacyjnymi, Instytucją Koordynującą Regionalne Programy Operacyjne, Instytucją Pośredniczącą II stopnia oraz ekspertami zewnętrznymi, beneficjentami i innymi podmiotami mającymi wpływ na proces realizacji i ewaluacji LRPO.

Istotnym aspektem funkcjonowania systemu ewaluacji LRPO będzie jego powiązanie z systemem sprawozdawczości. DFR I będzie w tym zakresie wykorzystywał informacje i dane pochodzące z monitorowania realizacji LRPO w celu koordynacji i wzajemnego wsparcia systemu ewaluacji i sprawozdawczości.

4.1 Zadania Wydziału programowania strategicznego w zakresie ewaluacji LRPO

1. Identyfikacja tematów badań ewaluacyjnych oraz definiowanie zakresu badań ewaluacyjnych.
2. Pozyskiwanie oraz gromadzenie danych z systemu monitorowania LRPO niezbędnych dla przeprowadzenia procesu ewaluacji.
3. Przygotowanie „Planu ewaluacji LRPO na lata 2007-2013”.
4. Przeprowadzanie ewaluacji operacyjnych LRPO, w szczególności w przypadkach, gdy wyniki monitorowania programu wskazują na odchylenia od pierwotnie założonych celów.
5. Przeprowadzania obligatoryjnych ewaluacji strategicznych LRPO zgodnie z Planem ewaluacji NSRO 2007-2013.
6. Przekazywanie wyników przeprowadzonych ewaluacji do informacji Komitetowi Monitorującemu LRPO.
7. Przekazywanie wyników przeprowadzonych ewaluacji do Krajowej Jednostki Oceny oraz do Komisji Europejskiej.
8. Upublicznianie wyników ewaluacji LRPO.
9. Współpraca z Krajową Jednostką Oceny w zakresie przeprowadzenia ewaluacji stopnia realizacji LRPO, której wyniki posłużą do dokonania alokacji krajowej rezerwy wykonania.
10. Współpraca z Krajową Jednostką Oceny oraz Komisją Europejską przy inicjowanych przez nie ewaluacjach.
11. Współpraca z Krajową Jednostką Oceny oraz Komisją Europejską przy procesie ewaluacji ex post.

12. Przestrzeganie zasad oraz standardów dotyczących ewaluacji funduszy strukturalnych.
13. Monitorowanie wdrażania rekomendacji sformułowanych w wyniku przeprowadzonych ewaluacji.
14. Współpraca z IK RPO przy opracowaniu Planu ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO.

4.2 Przygotowanie Planu ewaluacji LRPO na lata 2007-2013

IZ LRPO jest zobowiązana do opracowania Planu ewaluacji do końca września 2007 r. Celem Planu ewaluacji jest wskazanie sposobu organizacji procesu ewaluacji na danym poziomie wdrażania oraz głównych kierunków ewaluacji podejmowanych przez IZ LRPO. Plan ewaluacji LRPO jest spójny z założeniami zawartymi w Planie ewaluacji NSRO na lata 2007-2013.

Elementy Planu ewaluacji LRPO:

1. Opis LRPO.
2. Opis sposobu organizacji procesu ewaluacji, a w szczególności:
 - a. wskazanie instytucji zaangażowanych wraz z zakresem ich kompetencji i zadań,
 - b. liczbę pracowników zaangażowanych bezpośrednio w proces ewaluacji w ww. instytucjach (pracownicy DFR I odpowiedzialni za koordynację i realizację procesu ewaluacji we współpracy z odpowiednimi pracownikami Departamentu LRPO oraz IP II),
 - c. środki finansowe zabezpieczone na potrzeby badań ewaluacyjnych w latach 2007-2013.
3. Wstępna lista badań ewaluacyjnych zaplanowanych do realizacji w latach 2007-2013 lub wstępna lista obszarów tematycznych przeznaczonych do badań ewaluacyjnych.
4. Inne działania związane z ewaluacją, np. dotyczące budowy potencjału ewaluacyjnego IZ LRPO, odpowiednich struktur w tym zakresie, a także sposobów rozpowszechniania wiedzy na temat ewaluacji w całym okresie programowania.

Plan ewaluacji podlega zatwierdzeniu przez Zarząd Województwa Lubuskiego oraz akceptacji ze strony KJO w zakresie zgodności i spójności z kierunkami wskazanymi w NSRO 2007-2013.

Zaakceptowany „Plan ewaluacji LRPO na lata 2007-2013” zostaje przedstawiony do wiadomości Komitetowi Monitorującemu LRPO na pierwszym posiedzeniu po jego ukonstytuowaniu.

„Plan ewaluacji LRPO na lata 2007-2013” może podlegać okresowym zmianom w trakcie trwania okresu programowania. Wszystkie zmiany wymagają akceptacji KJO oraz Komitetu Monitorującego LRPO.

Procedura sporządzania „okresowych planów ewaluacji LRPO”

1. Pracownicy DFR I sporządzają tzw. „Okresowe plany ewaluacji LRPO” na każdy rok realizacji programu.
2. „Okresowy plan ewaluacji LRPO” zostaje sporządzony do 31 października każdego roku kalendarzowego w ciągu trwania całego okresu programowania.
3. Etapy organizacji planu ewaluacji:
 - a. Przygotowanie zakresu zaplanowanego badania;
 - b. Sformułowanie tematu badania ewaluacyjnego;
 - c. Diagnoza głównych problemów badawczych;

- d. Sformułowanie pytań i kryteriów ewaluacyjnych;
 - e. Określenie minimalnych wymagań odnośnie Wykonawcy;
 - f. Określenie formy, zakresu oraz terminu przygotowania raportu końcowego.
4. Okresowy plan ewaluacji podlega akceptacji Zarządu Województwa Lubuskiego oraz zostaje przedstawiony do wiadomości Komitetowi Monitorującemu LRPO, a następnie do 30 listopada każdego roku zostaje przekazany do Krajowej Jednostki Oceny.

4.3 Sprawozdawczość w ramach ewaluacji LRPO

1. Na podstawie „Okresowych planów ewaluacji LRPO” pracownicy DFR I sporządzają tzw. „informację roczną w zakresie ewaluacji LRPO” dotyczącą badań przeprowadzonych w poprzednim roku kalendarzowym.
2. „Informacja roczna w zakresie ewaluacji LRPO” dotycząca badań przeprowadzonych w poprzednim roku kalendarzowym zostaje sporządzona do 1 lutego każdego roku.
3. Informacja zostaje przedstawiona do zatwierdzenia Zarządowi Województwa Lubuskiego oraz do informacji Komitetowi Monitorującemu LRPO, a następnie przekazana do Krajowej Jednostki Oceny, ale nie później niż do 31 marca każdego roku kalendarzowego następującego po roku objętym okresem sprawozdawczym.

Elementy „informacji rocznej w zakresie ewaluacji LRPO”:

1. Informacje dotyczące zrealizowanych badań ewaluacyjnych w ramach LRPO.
2. Informacje dotyczące wdrożonych rekomendacji wynikających z przeprowadzonych badań ewaluacyjnych.
3. Informacje dotyczące działań podjętych w zakresie budowy potencjału ewaluacyjnego (struktury, rozpowszechnianie wiedzy i informacji dot. ewaluacji, przebieg współpracy z ekspertami w tym zakresie, itp.).
4. Informacje dotyczące zakończonych działań ewaluacyjnych lub badań w trakcie realizacji.

Realizacja badania ewaluacyjnego

W celu zachowania obiektywności wyników i niezależności pracy ewaluatora, badania ewaluacyjne są zlecane podmiotom zewnętrznym, które są funkcjonalnie niezależne od Instytucji Audytowej, zgodnie z art. 47 ust. 3 Rozporządzenia Rady nr 1083/2006.

W każdym przypadku wybór podmiotów następuje zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.).

Ewaluację LRPO podmiotom zewnętrznym zleca DFR I.

Realizacja badań ewaluacyjnych odbywa się w trzech etapach:

1. Przygotowanie ewaluacji.
2. Wybór wykonawcy/wykonawców (dotyczy ewaluacji zewnętrznej).
3. Realizacja badania ewaluacyjnego.

Przygotowanie ewaluacji

Pracownicy DFR I są odpowiedzialni za:

1. Przygotowanie zakresu zaplanowanego badania.
2. Sformułowanie tematu badania ewaluacyjnego.
3. Diagnozę głównych problemów badawczych.
4. Sformułowanie pytań i kryteriów ewaluacyjnych.
5. Określenie minimalnych wymagań odnośnie Wykonawcy.

6. Określenie formy, zakresu oraz terminu przygotowania raportu końcowego.

Ponadto Pracownicy DFR I współpracują z Wykonawcą w zakresie:

1. Udostępniania niezbędnych danych.
2. Koordynowania procesu udostępniania danych przez IP II.

Raporty cząstkowe i końcowe

Umowa zawarta z Wykonawcą badania ewaluacyjnego zobowiązuje go do sporządzenia i przedstawienia następujących raportów:

1. Raportu/raportów cząstkowego/cząstkowych.
2. Raportu metodologicznego.
3. Raportu końcowego.

Raporty cząstkowe

Mają one na celu przedstawienie wstępnych wyników w przypadku obszernych i złożonych badań ewaluacyjnych. Umowa z Wykonawcą zobowiązuje go do przekazywania raportów cząstkowych w określonych terminach.

Wykonawca przekazuje raporty do DFR I.

Raport metodologiczny

Umowa zobowiązuje Wykonawcę do opracowania i przedstawienia również tzw. Raportu metodologicznego uwzględniającego następujące elementy:

1. Identyfikacja obszaru badawczego.
2. Metodologia planowanej ewaluacji.
3. Plan organizacji pracy badawczej.

Raport końcowy

Umowa zawarta z Wykonawcą zobowiązuje go do przedstawienia wstępnej wersji raportu końcowego, która podlega dalszym konsultacjom przed przedstawieniem ostatecznej wersji dokumentu.

Pracownicy DFR I, Zarząd Województwa Lubuskiego oraz Komitet Monitorujący LRPO nie ingerują merytorycznie w treści przekazywanych raportów.

Pracownicy DFR I zbierają wszelkie informacje dotyczące zakresu i sposobu wykorzystania rekomendacji sformułowanych w raporcie. Są również zobowiązani do przedstawiania ich Krajowej Jednostce Oceny, jeśli ta wyrazi taką wolę.

4.4 Organizacja procesu ewaluacji LRPO

Obsługę organizacyjną prac IZ LRPO związanych z ewaluacją Programu zapewnia Wydział programowania strategicznego w Departamencie LRPO, wykonujące zadania Jednostki Ewaluacyjnej. Według wstępnych planów w DFR I wyznaczonych będzie co najmniej dwóch pracowników do realizacji zadań związanych z ewaluacją LRPO.

W procesie ewaluacji Programu uczestniczyć będzie Instytucja Pośrednicząca II stopnia (na poziomie Priorytetu III LRPO). IP II w zakresie ewaluacji udostępniac będzie IZ oraz ewaluatorom

zewnętrznym informacje niezbędne do wykonania badań ewaluacyjnych w ramach Priorytetu III. Instytucja ta będzie zobowiązana do wykorzystywania wniosków i rekomendacji z prowadzonych badań ewaluacyjnych w celu poprawy jakości wdrażania części zadań w ramach Priorytetu III. Będzie ona mogła także inicjować ewaluacje w zakresie części zadań wdrażanych w ramach Priorytetu III poprzez wskazywanie IZ obszarów, które powinny zostać poddane badaniom ewaluacyjnym.

Ponadto w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubuskiego funkcjonuje Grupa Robocza ds. koordynacji obsługi funduszy unijnych wdrażanych w UMWL, zajmująca się także koordynacją procesu ewaluacji LRPO. W jej skład wchodzi m.in. przedstawiciele komórek UMWL zaangażowanych w realizację programów operacyjnych finansowanych ze środków Unii Europejskiej skierowanych na rozwój województwa lubuskiego oraz w zależności od potrzeb, przedstawiciele IP II i eksperci zewnętrzni.

Głównym zadaniem tej grupy będzie wspieranie IZ LRPO przy formułowaniu zakresu poszczególnych ewaluacji, kryteriów wyboru wykonawcy danego badania ewaluacyjnego oraz warunków umów zawieranych z ewaluatorami zewnętrznymi. Będzie ona także monitorować postęp prac przeprowadzanych badań ewaluacyjnych oraz oceniać wstępne wersje raportów końcowych lub raportów cząstkowych. Grupa będzie również monitorować proces wdrażania rekomendacji sformułowanych w wyniku przeprowadzonych ewaluacji.

Wybór ewaluatorów zewnętrznych odbywać się będzie w procedurze zgodnej z Prawem Zamówień Publicznych. Ich zadaniem będzie dokonywanie niezależnych ewaluacji w zakresach zdefiniowanych przez IZ, w tym w szczególności formułowanie wniosków i rekomendacji, niezbędnych dla poprawy procesu zarządzania i wdrażania LRPO. W celu przeprowadzenia badania ewaluacyjnego, ewaluator zewnętrzny będzie współpracował i uzyskiwał niezbędne informacje i dokumenty od upoważnionych osób w IZ/ IP II.

Do głównych podmiotów zaangażowanych w proces ewaluacji LRPO należą również Krajowa Jednostka Oceny, która planuje i koordynuje działania w zakresie ewaluacji NSRO oraz Instytucja Koordynująca RPO, której głównym zadaniem jest prowadzenie ewaluacji 16 RPO w ujęciu przekrojowym w obszarach dotyczących kwestii horyzontalnych.

Rolą Komitetu Monitorującego w zakresie ewaluacji Programu jest natomiast zapoznanie się z „Planem ewaluacji LRPO na lata 2007-2013”, a także tzw. „Okresowymi planami ewaluacji LRPO”. Komitet Monitorujący LRPO przyjmuje także do wiadomości sprawozdania z wykonanych ewaluacji LRPO w postaci „Informacji rocznej w zakresie ewaluacji”. Ponadto Komitet Monitorujący może przedkładać IZ LRPO propozycje analiz Programu, których celem będzie efektywna realizacja LRPO.

4.5 Publikacja wyników badań ewaluacyjnych

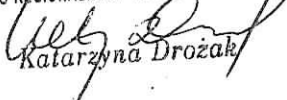
DFR I publikuje na stronie internetowej www.lrpo.lubuskie.pl treść raportu końcowego z przeprowadzonego badania po uprzedniej akceptacji Zarządu Województwa Lubuskiego. Ponadto wyniki badania zostają przedstawione na posiedzeniu Komitetu Monitorującego LRPO.

V. Źródła finansowania działań związanych z ewaluacją

Głównym źródłem finansowania przedsięwzięć z zakresu ewaluacji LRPO są środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego przeznaczone na realizację Priorytetu 6.LRPO *Pomoc techniczna* oraz środki z budżetu samorządu województwa lubuskiego. Budżet na działania związane z ewaluacją LRPO na lata 2007-2013 wynosi ok. 1 mln Euro.

W przypadku ewaluacji zewnętrznych, wybór podmiotów przeprowadzających ewaluację (ewaluatorów zewnętrznych) odbywać się będzie w procedurze zgodnej z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych (Dz. U. z 2010 r., Nr 113, poz. 759 z późn. zm.). W zakresie wyboru wykonawców zgodnie z ww. procedurą DFR I będzie ściśle współpracować z Wydziałem Zamówień Publicznych w UMWL.

ZASTĘPCA DYREKTORA DEPARTAMENTU
LUBUSKIEGO REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO

Katarzyna Drożak